

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, literară-ilustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe $\frac{1}{2}$ an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
 Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., $\frac{1}{2}$ pag. 24 cor., $\frac{1}{4}$ pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai *multe-ori*, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Glăsuț comitetului național, către poporul român.

Frați alegători români!

Între grele împrejurări suntem de nou chemați a ne arăta voința cetățenească, dându-ne votul la alegerile de deputat ce ne așteaptă. Dieta Ungariei este, prin prealaltă scrisoare regală, din nou conchemată, și alegerile dietale spre acest scop, sunt acum rinduite!

În fața acestei mari lupte constituționale, datori suntem a ne spune cuvântul către obștea alegătoare ce să ține de partidul național român, către toți fiii credincioși ai neamului nostru!

Țara a ajuns într-o bolnavă zguduire politică și toate zvircolirile neputincioase ale celor dela cîrmă, de a scăpa țara din această stare bolnăvicioasă, au rămas zădarnice! Păcatele cîrmuirilor de patruzeci de ani, să răzbună în chip cumplit!, și azi totul atîrnă dela calea pe care o va lua lucrarea de descurcare.

Adevărații patrioți ar trebui să caute acel punct de plecare, care să slugească de temelie pentru lecuirea și înlăturarea tuturor păcatelor din trecut, pentru așezarea vieții de stat pe temelii sigure și sănătoase, în stare a restabili domnia legii, cinstea dreptului și adevărata viață „constituțională” (de ocîrmuire după formele legii date).

Cu îngrijorare vedem însă, că cei chemați a îndeplini această mare lucrare, s'au abătut dela calea adevărată și tind a aduce iar stări ca în veacurile întunecate, care de nou vreau să se înstăpînescă asupra vieții de obște și să împedecă ori-ce prefacere sănătoasă! Iar năzuințele binevoitoare popoarelor, sunt în primejdie a fi zădărnice prin opintirile lacome a celor dela stăpînire, orbiți de priviri înguste.

În întreaga viață de stat domnește încă nenorocita părere politică, că viitorul acestui stat, atîrnă dela contopirea națională într'una, a tuturor popoarelor cu ființă deosebită!

De aici purced toate zguduirile politice și economice cari toate, fiecare în felul său, sunt urmarea acestei nenorocite „idei de stat”.

În fața acestei stări critice, partidul național român, care intrupează cea mai desăvîrșită conglăsuire între trebuințele de stat și cele de viață națională a popoarelor alcătuitoare de stat, nu vede altă scăpare pe calea legilor, decît *aducerea celui mai liber fel de ocîrmuire*, al cărui cea mai mare cerere este: **Votul universal, egal, direct, secret și cu votarea în comune**, pe temelul unei împărțiri drepte a cercurilor de alegere!

Partidul național român a fost cel dintîi, care luînd în programul său această cerință, a luptat totdeauna pentru intruparea ei, și prin ea a domniei pe placul popoarelor, ca astfel în dieta țării, să se oglindească adevăratele trebuințe ale întregii populațiuni, fără nici o restringere cu gînd ascuns! De aceea adîncă mulțumire trebuie să simtă inimile noastre,

văzînd, că în timpul mai nou, la treptele înaltului Tron a aflat răsunset cerința noastră aceasta! Și tocmai de aceea, *mai mult decît ori-și-cînd, datori suntem toți fiii credincioși ai neamului nostru, să intrăm de data asta fără șovăire și cu deplină solidaritate în luptă, pentru a scoate biruitori pe candidații partidului nostru național, ca pe luptătorii cei mai sinceri pentru votul universal, — a cărui aducere este azi și dorința Coroanei!*

Cu această țintă scrisă pe steag, și pe lingă susținerea neatinsă a programului său, intră partidul național român în lupta de alegere, numindu-și prin aceasta candidații pentru următoarele cercuri:

Ighiu:	Dr. Laurențiu Pop.
Vînțul de jos:	Dr. Iuliu Maniu.
Ocna Sibiului:	Dr. Aurel Cosma.
Radna:	Vasile Goldiș.
Boroșineu:	Dr. Vasile Lucaciu.
Iosășel:	Dr. George Popa.
Chișineu:	Octavian Goga.
Șiria:	Dr. Stefan C. Pop.
Ceica:	Dr. Ioan Suciu.
Beiuș:	Dr. Vasile Lucaciu.
Tinca:	Dr. Aurel Lazar.
Bocșa-română:	Dr. Valeriu Braniște.
Lugoj:	Dr. Stefan Petrovici.
Oravița:	Dr. Ioan Nedelcu.
Zorlențu-mare:	Dr. George Popovici.
Caransebeș:	Dr. Aurel Vlad.
Arpaș:	Dr. Alex. Vaida-Voevod.
Făgăraș:	Dr. Nicolae Șerban.
Baia-de-Criș:	Vasile Dămian.
Orăștie:	Dr. Aurel Vlad.
Dobra:	Nicolau Ivan.
Vișeu:	Dr. Gavril Iuga.
Șomcuta-mare:	Dr. Alex. Vaida-Voevod.
Carășeu:	Constantin Lucaci.
Ileanda-mare:	Dr. Teodor Mihali.
Cehul-Silvaniei:	George Pop de Băsești.
Șinleul-Silvaniei:	Dr. Victor Deleu.
Sassebeș:	Dr. Liviu Lemeni.
Cristian:	Dr. Nicolae Comșa.
Moravița:	Dr. Caius Bredicean.
Rittberg:	Dr. Ioan Erdeli.
Recaș:	Dr. Valer Moldovan.
Trăscău:	Dr. Zosim Chirtop.
Bălăușer:	Dr. Alexandru Morar.
Sînmărtin:	Dr. Romul Boilă.
Zichifalva:	Terențiu Oprean.
Bega-St.-Georgiu:	Vichentie Petroviciu.

Frați alegători!

Aceștia sunt în cari partidul național român și-a pus încrederea!

În jurul acestor candidați, stringeți-vă dară cerc de cerc, și cu credință duceți la izbîndă steagul partidului național român!

Iar în acele cercuri unde partidul nostru nu are candidații săi proprii, sprijiniți pe cand. naționaliști de alt neam, cari să mărturisesc spriginitori ai votului universal, — iar în lipsa acestora, cu incuviințarea comitetului central electoral, sprijiniți pe acei candidați, cari dau chezeșie îndestulitoare, că vor lupta sincer pentru *votul universal*, egal, secret, după comune!

Lupta la care vă chemăm, este cea mai însemnată în viața popoarelor: Îndeosebi pentru noi Românii din țările coroanei ungare, este acesta privilegiul cel mai potrivit, de a ne scoate la lumină în chip neîndoios voinea noastră *ca popor*, ca cetățeni, ca bărbați ce, în deplină conștiință a însemnătății istorice a acestor zile, tindem din răspuțeri a ne cuceri, prin vrednici trimiși în dieta țării, *votul universal*, atit de mult dorit!

Nu Vă speriați, fraților, de pedecile ce vi-să vor pune în cale!

Respingeți cu bărbăție ori-ce încercare de a Vă înfrica sau înșela!

Nu Vă lăsați prinși în mreaja vorbelor dulci!

Fiți bărbați trezi și de sine știutori! Stați zid în jurul steagului desfășurat de partidul național român, pentru apărarea drepturilor noastre naționale, pentru limbă și lege, ca în ziua alegerii să-l duceți la biruință!

Numai astfel Vă pliniți datoria față de neam, țară și Tron. Numai astfel dați dovezi, că ați ajuns la cunoștința drepturilor firești ce Vi-să cuvin!

La luptă fraților! Sus inimile!

Comitetul central electoral:

George Pop de Băsești,
president.

Nicolae Ivan,
vice-president.

- Dr. George Popovici,
- Dr. Nicolae Oncu,
- Dr. Liviu Leményi,
- Dr. Stefan C. Pop,
- Dr. Ioan Nedelcu,
- Dr. Valer Braniste,
- Dr. Nicolae Comsa,
- Dr. Aurel Cosma,
- Dr. Aurel Lazar,
- Dr. Victor Bontescu,
- Dr. Victor Onisor,
- Dr. St. Petroviciu,
- Dr. Ioan Ciordas,

Dr. Teodor Mihali,
vice-president.

Dr. Vasile Lucaciu,
secretar.

- Dr. St. Morariu,
- Dr. Valer Moldovan,
- Dr. Romul Boila,
- Octavian Goga,
- Dr. Ioan Lenghel,
- Dr. Nicolau Vecerdea,
- Dr. George Popa,
- Dr. I. Marșeu,
- Dr. Nestor Oporean,
- Procopie Givulescu,
- Dr. Aurel Vlad,
- Dr. Alexandru Vajda-Voevod,
- Dr. Iuliu Maniu.

Măreata adunare dela Orăștie.

Cu adevărat mare și măreată a fost adunarea dela Dumineca Tomii, a alegătorilor români și a poporului din cercul Orăștiei! A și dat Dzeu o zi frumoasă, de era mai mare dragul să faci o plimbare cu satu întreg la oraș, la adunarea fruntașilor neamului! Au și venit aproape satul întreg frații noștri din Pricaz, Turdaș, Căstău, Romos, apoi mulți din Beriui, Romoșel, Vaidei, Binținți, Cugir, Pișchintți, Șibot, Balomir, puțin din Vinerea și de peste Murăș.

Mai ales însuflețitoare a fost intrarea în oraș, pe la orele 2, a comunei Romos în frunte cu părințele Basarabă și alți fruntași din comună, și îndată după ei Romoșelenii o ceată voinică, tot așa intrarea Pricazului, și a altora.

Toți împodobiți cu fzunză verde ori flori în pălărie și strigând să răsună orașul: Trăiască Dr. Vlad!

Și-i vedem cu drag și cu aceeași inimă venind în ziua alegerii, — și biruința a noastră va fi negreșit!

Adunarea era înștiințată a să ține în sala mare a hotelului Transilvania, dar fiindcă în aceea abia încap pân' la 2000 de oameni, iar

acea gema piața de greul alor 4—5000 de oameni, — adunarea a trebuit să fie ținută afară în liber, în piață.

Mulțime de inteligență din loc, din Geoagiu, din Hunedoara și din tot jurul era de față, cum și număratoase domne și dumnișoare.

La ora 2 și un sfert dl director I. I. Lăpădatu a deschis adunarea în scurte cuvinte, arătând însemnătatea ei și rugînd pe număratoșii alegători și număratoșul popor să asculte pe vorbitorii ce să vor pârînda, anume le face cunoscut că va vorbi întâi cinstitul președinte al clubului naționalist dietal dl Dr. T. Mihali, apoi candidatul Dr. Vlad, și pe urmă dnii Dr. Maniu, fost deputat, Dr. Lucaciu, fost deputat, poetul Octavian Goga, adv. Dr. Victor Bontescu și fostul deputat Dr. St. C. Pop.

Dr. T. Mihali.

Ia întâi cuvînt dl Dr. Mihali, președintele clubului dietal naționalist. Spunînd că simte mare bucurie cînd vede această arătare de alipire la fostul deputat Dr. Vlad și vede că partidul bine a ales cînd l'a numit iară pe Dr. Vlad

de candidat el seu. Nădăduște că Românii din cercul Orăștiei l'or alege și de data asta ca vrednic trimis al lor în dietă (*Și toldeauna!* răspund zeci de glasuri din popor!). Zilele prin cari trecem sunt grele! — zice Dr. Mihali, — să ne dăm bine sama, cum trecem prin ele, *că dela asta alegeri atîrnă foarte mult!* Mai mult ca ori cînd trebuie să ne arătăm lumii *una*; ca un om! Să nu ne lăsăm amăgiți de politicieni, cari vor să ne abată pe alte căi. (Nu ne pot înșela! — strigă poporul). Arată că Tisza a criticat repetit programul partidului nostru (Jos cu Tisza, Abțug Tisza! răsună piața!) Ori el e însă chemat a ne critica programul. Pe acela noi l'am făcut, noi îl simțim, noi îl apărăm că e bun! Și cînd vom vrea să-l schimbăm, avem locul seu pentru asta: Conferența Națională! Tisza ne declară războiu, că noi am fi numai niște „ațîțatori“ ai poporului. Noi știm înse că suntem intruparea simțurilor vii ai acestui popor (Așa e! așa e!). Vrea să ne rupă de popor, ori pe popor de noi. Facă-o, de o poate (Nu se poate! nu ne lăsăm! strigă poporul), dar fie sigur că chiar de ar pute-o, în locul nostru nu ar veni la cîrma acestui popor oameni ce ar intra în taberele lui (alui Tisza), ci ar spori șirele celor cu o politică și mai radicală (dela rădăcini răsturnătoare) decum e a noastră! Nu știe Tisza ce-și dorește! — Eu văd însă că stăm la sfișitul vremii de robie și pe pragul unor vremi nouă, care să aducă stări mai drepte pentru toate popoarele. Numai noi să fim acum bărbați și să ținem cu tărie umăr la urmă, nedesbinați, nesfășiați! Că stăm în preajma unor timpuri de prefacere în conducerea țării. Și noi cerem ca schimbarea să se facă lăsînduse și popoarelor nemaghiare puțința a să apropia de treptele tronului să nu mai fie acolo deschise ușile numai pentru aristocrați (nemeși, baroni, grofi). Și asta o vom ajunge de vom ajunge să putem smulge dietei o lege de vot universal! — Să întoarce apoi spre dl Dr. Aurel Vlad și-i zice:

Iubite amice și bravule tovarăș de luptă! Au sosit iar zile de războiu. Am venit, în numele comitetului național să-ți îmbiem mandatul (cartea de deputație) a acestui cerc, în această măreată adunare. Sunt fericit a te putea ruga să primești iar candidarea în acest cerc. Că tu ai fost sel dintii, care ai rupt ghița, deschizînd drum nou politicii noastre cucerînd și acest cerc printre cele dintii! Noi apoi am venit și te-am urmat. Îți dorim din inimă, și cu mine toată adunarea, să duci la izbîndă și de data asta steagul, și să ai soți mai număratoși ieșiți din focul alegerilor! Dar chiar de ai avea mai puțini, să nu te întristezi, ci totuș să ții sus steagul, cu cîntecul cu care ai făcut-o pân' acum. Și de-i fi odată obosit, — adă-ți aminte de această măreată adunare și de dragostea ce ți-o arată acest popor prin ea, — și ți-e se va înfărtări sufletul de nou! Să trăești! Să biruești!

Prelungi urări: să trăiască!, copăr frumoasa vorbire a președintelui.

Dr. Aurel Vlad.

Dr. A Vlad, să urcă pe masă viu aclamat și spune următoarele, drept program politic al său: Fraților și iubiti alegători! Neamul nostru românesc e chemat iară la luptă și el intră în luptă cu inimă mare, că luptă nu numai pentru sine, ci

pentru toate popoarele țării, niciun popor, între cari nici cel unguresc nu-s mulțumite țara asta, pentru că felul de muire a statului e de așa, că dă mulțumire poporului. Tisza soții săi să tem să dea vot poporului și zice că noi, cerînd dreptul întreg poporului, nu vrem biruința țării! Că noi vrem spargerea Minte. Vrem spargere, da, dar mai spargerea felului de domnie grofească de azi, și vrem ca hotarele țării toate popoarele să afle chezeșile de viață. Poporul să-și capete drepturile ce i-să cur să scape de sub tutorat! Noi „tutorii“ aștia de azi vrem să dăm de o parte! Și de aceea Tisza capul tutorilor, să teme de mișcările noastre. Că noi știm că tutorii ca pișcă din bunurile celor pe care îi tutoresc și noi de acești tutori voim să scăpăm poporul! Ori oare, fapt nepatriotic, dacă stări cari să ferească pe toți cuitorii țării? O țară de limbi meșterecate ca asta, numai atunci tare, cînd în ea toate limbile se simt bine! Și noi în acest scop cerem votul universal, căci atunci popoarele vor ajunge la adevărata lor însemnătate și apoi știm că ele între sine se vor putea înțelege. Doar poporul român cu cel unguresc să pot înțelege, numai nu lasă domnii cei mari, grofi, baronii, nemeșii ce-s azi la putere, cari fac politica cea mare visînd aici un „stat național maghiar“, de care mereu vorbește Tisza (jos cu el!) pe unde umblă, și despre care Mangra (abțug! Jos cu vinzătorul!) spune că e providențial. Dar noi știm că toate relele pentru popoarele țării au izvorit și izvorează din politica cea mare de stat național maghiar, pe care o siluesc mereu grofi și baronii unguri la putere, — și că cel mai bun leac pentru a aduce o schimbare în bine a acestei politice nenorocite, este: să se dea poporului vot universal, ca să poată trimite în dietă bărbați cu simț mai mult pentru trebuințele și nevoile lui, — și de aceea cerem noi acum mai mult și mai grabnic. ca ori-ce, vot universal, c'apoi vor urma ele celeraltele de sine! Această politică, priincioasă poporului am urmat-o și am cerut-v eu în cele 2 rînduri cînd m'ați ales în trecut. Aceasta o voi urma și în viitor. Pentru asta vă cer iară spriginul. Și precum credincios am fost steagului ce mi-ați pus în mână în cele 2 rînduri trecute, tot așa credincios îi voi rămînea și în viitor!

Puternice: și îndelungata să trăiască; copăr vorbirea iubitului candidat.

Oct. Goga.

Viu aplaudat e poetul Goga la urcarea pe masa ce slujește de tribună. „Abia o săptămîna e dela Inviere, fraților, zice poetul. Știți cum a fost bătut, scuipat și răstignit Christos, ca apoi să se înalte la cer! Apoi, fraților, soartea poporului nostru românesc aici, să a-samănă mult a dumnezeescului mucenic. Așa a fost și poporul nostru legat, bătut, scuipat și apoi pus între doi tâlhari! Acum parcă să apropie și neamul nostru de Inviere. Și vom învia. Dar numai de-om fi și noi vrednici, că pe omul nevotat și nemernic, nici Dzeu nu-l ajută! Acum e timpul să arătăm de suntem vrednici de o viață mai bună, — ori că vom fi bătut și de oameni și de Dzeu! Prin luptă în care intrăm, vom dovedi-o.

Sunt în lumea asta 2 feluri de

lupte: cu sabia, cu brațele, și cu armele învățaturii. Noi de cite-ori ni-s'a cerut să intrăm în lupta cea cu săbii, ne-am scos de prin infundăturile munților feciorii nostri și ne-am arătat luptători de cei dinții! Am ieșit biruitori ori am murit! Acum nu de astfel de luptă e vorba, ci de lupta cea colo între 4 părțile dietei, unde trimișii popoarelor să aducă legi bune ori rele pentru popor, după cum sunt acei trimiși. Locuitorii acestei țări sunt 62 la sută plugari, 32 la sută negustori și meseriași și abia 6 la sută „domni“ grofi, baroni. Așa ar trebui să fie și trimișii în casa țării: 62 plugari, 32 meseriași și negustori și numai vre-o 6 la sută grofi și baroni. Când colo e chiar întors! Apoi poate un sfat al țării așa pe dos alcătuit să aducă legi bune pentru grosul poporului? Iacă de ce cerem noi schimbarea legii de alegere de azi și darea de vot pentru tot poporul, doar ajunge și el la mai mare putere acolo unde să croește apoi soarta lui! De primă starea popoarelor în țară, vedem că Românii sunt una a cincina ($\frac{1}{5}$) din locuitori. Ar trebui să fie și în dietă tot al 5 lea deputat român, cam 80 de deputați români. Când colo abia sunt — 14. Precum vedem în țara asta nu este alinare pentru bietul sărac. Și mai ales pentru Român nu, care e și român și sărac! Ne-au băgat limba ungurească în școli, că de om învăța ungurește, ne-om ferici mai tare. Iacă învățăm, dar văd că tot mai tare fugim la America, de fericiți ce suntem! Că grofii dau pe grumaz poporului! De aceea când merge groful Tisza între Ungurii lui e primit cu ouă clocite, iar când venim noi între dvoastre, ne primiți cu flori și cu cîntece! Aveți să alegeți aici între doi candidați, unul e vechiul vostru deputat, care știe ce e în casele voastre și știe sărăcia din șerparele voastre, altul e o venitură, care nu-i trebuie dela voi decât votul, apoi nu vă mai poartă grija, — înțelegeți cu sufletele dv. cinstite, că unul singur vă poate fi deputatul: Dr. Aurel Vlad! (Trăiască!, trăiască!).

Dr. Iuliu Maniu.

Bătut de vânturi și ars de soare am venit în mijlocul DV., să mă plec înaintea acestei mari adunări și naintea preținului meu Dr. Vlad, în a cărui cinste v'ați adunat. Căci de închinarea noastră a tuturor vrednic este. Că eu martor am fost și sunt luptelor duse de el și știu că grea luptă poartă el pentru acest popor al nostru!

Poporul nostru român, poartă, fraților, luptă grea pentru ființa sa națională. Sute și mii de ani a asudat sudori de singe, în iobăjie. Vă rog însă să credeți că au fost și popoare ce au suferit și mai greu decât noi, și dacă a fost bărbăție în ele, n'au perit! Iacă de pildă poporul irlandez (sub stăpînire engleză). În veacurile vechi, întunecate, să adusesse asupra Irlandezilor lege, că irlandezul nu-i iertat să fie stăpîn de pămînt, că pămîntul lui să fie luat de ori-cine; să n'aibă drept a-și vinde vita, că nu-i iertat să-și lase satul! A venit și o foamete și a potopit în'un an un milion din ei! Și cînd, după astea, toată lumea credea perdut pe acest popor, s'a ridicat din mijlocul lui un învățat, O'Connel, și a luat în mână steagul luminării neamului! A ținut cea mai mare adunare de popor din toată lumea: au venit un milion de Irlandezi la sfat într'un oraș! Și el le-a arătat calea bărbăției și a luminei, pe care de vor merge, la

viață și la prețuire vor ajunge! Și poporul l'a urmat. Și mari lupte pentru dreptul său au dat. Și azi e popor tare și prețuit, a cărui deputați în dieta engleză hotărăsc soarta legilor și a regatului celui mai mare din lume! Și Dvoastră aici aveți un bărbat, care în felul său ca O'Connel a arătat cale nouă poporului român în ținuta sa politică: e fostul dv. deputat Dr. Vlad, care mare cinste vi-a făcut și mare cinste e pe alegătorii Orăștieni, că chiar al lor îl pot numi pe el. Că steagul pe care el l'a ridicat și îl ține sus, e al nostru al tuturor, al neamului întreg, — și de l'ați lăsa dv. să cadă în tină, steagul neamului întreg ar cădea în tină! — Umblu de 2 săptămîni printre alegătorii mei (cercul Vințului) și peste tot locul, după ce am vorbit cu ei, ei mai întrebă: Dar oare orăștienii ce vor face? Purta-să-vor iarăși bine? Duce-vor la biruință pe Dr. Vlad?... Așa să știți, vă rog, că și ochii alegătorilor din alte cercuri sunt ațintiți asupra dv. și purtarea dv. bravă înaltă și întărește mii de inimi și în alte cercuri, iar purtarea dv. nebarbătească, ar zdrobi și în afară mii de inimi! Dar n'am nici o teamă. Adunarea dv. măreață de azi ne e strălucită făgăduință că la biruință mergeți! Să trăiți! (Prelungi urări de să trăiască).

Dr. V. Lucaciu.

Frați iubiti și surori dulci! Cînd m'am hotărît să viu la Orăștie, mi-am zis: oare ce să caut eu acolo? Au aceia lipsă de cuvinte de îmbărbătare? Din contră. Noi trebuie să mergem să luăm însuflețire dela acest izvor de bărbăție! Așa e. Ce am văzut altădată cînd am mai fost aici, văd aici cu vîrf și îndesat!

Arată de ce merg rău lucrurile în politică, de ce a căzut guvernul trecut, deși avea așa partide mari în dietă. Pentru-că de fapt aceia nu erau aleșii poporului. Era o minciună că noi avem o dietă. Că aveam o dietă fără popor și poporul era fără dieta sa! De aci a venit răsturnarea. Și Tisza crede că el a aflat leacul rănii. El zice: Răul vine din faptul că între Rege și „națiune“ nu e înțelegere bună, ci e ca în o casă în care capul familiei, tatăl (aci regele) trăește rău cu soția sa („națiunea“) și apoi acolo vai de ei copii (de popoarele țării). Ca să fie bine, zice Tisza, trebuie să apropiem inima regelui de a „națiunii“, dar aci el nu înțelege decât pe națiunea sa maghiară. Noi încă vrem să se apropie inima Domnitorului de inima „națiunii“, dar înțelegem să se apropie și de inima noastră!, să-i fim toți de-o formă iubiti și buni. Să nu mai fie primiți grofii și baronii din Pesta să se pună între inima Domnitorului și între noi! Să nu mai fie țara stăpînită de o mână de oameni. Recunoaștem în țară o singură domnie: aceea a legilor! Și și acelea, de n'ar fi bune, să se prefacă spre binele locuitorilor! Grofi ca Tisza și soții, de acea nu voesc nici votul universal pe care noi îl cerem pentru tot poporul, că cei aleși pe temeiul de o astfel de lege, multe ar schimba din stările nedrepte de azi în țară! — Stărue ca alegătorii acestui cerc să trimită iar în dietă pe Dr. Vlad, vrednicul luptător pentru votul universal!

Dr. V. Bontescu.

Aș voi, fraților să vă aduc și eu laude pentru ce văd aici. Dar nu pot, căci candidatul dv. mi-i neam, nu mi-săcade mie să-l laud, sunt apoi de aici din comitat cu dv., nu

să cade să ne laudăm în față celor veniți de departe, — dar nici nu-i lipsă, că lauda vi-o faceți dvoastră singuri prin măreața adunare asta! — Arată că dela 1848 încoace țara asta a fost stăpînită totdeauna numai de 1240 de oameni, — grofi și bogătanii, cari au răpit frînele de conducere a țării și fac apoi toate legile și întocmirile așa, ca numai lor să le fie spre mare tîgnă, de popor habar! Și de aceea să zvîrcole acum capul grofilor, ca să nu să trimită în dietă deputați cari să ceară acolo cu tărie votul universal, ci oameni de-ai lui, cum e și candidatul jidovesc dela Orăștie, cari să nu dea votul universal! Tisza își zice partidului său partidul „muncii.“ Mai bine i-ar fi zis: al cîștigului pe nemuncite! Că ei nu muncesc și n'au lipsă să muncească. Numai sug munca altoral Adevăratul partid al muncii, e al nostru! Tisza a scris o minciună pe steagul său! Iar a noastră muncă trebuie să meargă acum spre zmulgerea votului pe sama întreg poporului, — de aceea în bune mâni vă încredințați soarta cînd pe Dr. Vlad îl veți alege iar pentru a duce în numele dv. al tuturor lupta aceasta!

Dr. St. C. Pop.

De Luni până acum am umblat prin Biharea din vale 'n vale, din munte 'n munte, prin munții plîngerii și prin văile suspinelor, unde avem frați mulți cari și trupește și sufletește sunt omorîți! Am mers să ducem însuflețire. Dar piatra ce o ridicăm de pe mormîntul lor, săracii, îndată ce pleci de acolo, o împing înapoi mâni de tîlhari! Greu lucru e, Doamne, acolo. Că tu mergi să duci lumină, și alții, chiar frați de-ai tăi, vin și-ți suflă repede în ea!...

Ce bine cade sufletului obsit de acele vederi jalnice, să vină aici să vadă acest ținut al frumosului Ardeal, unde e înviore, înălțare sufletească, și unde, ca și la noi în vestitul comitat al Aradului, nu sunt uscături! Cu drag am venit să ne închinăm acestui ținut și acestui bărbat tînr (Trăiască Dr. Vlad! strigă mulțimea), care ca argintul viu s'a vîrît în singele națiunii și ne-a trezit pe toți la viață națională viuă! Cu părere de rău aflăm, că aici, unde trăiți cu Unguri și Sași la un loc, și concetățenii Sași stau în po-triva voastră. Uită însă acești concetățenii, că ei numai acolo au dat nainte și au trăit, unde s'a așezat printre Români, — iar unde s'au așezat între alt neam, — numai numele și pomenirea mai e de ei! N'au dar cuvinte de a fi contra Românilor! Dar fie, dacă toți sar asupra noastră, să le arătăm că nu vrem nici noi să le mai fim oi de tuns, ci mai curînd ne-om preface în — lupi! — Vorbînd de politica mare a țării, arată conglăsuirea între Tisza și Mangra, un cocoș și un clapon! Unu atîta cucurigă asupra țării, că numai el o știe ferici, că îți aduce aminte de teatrul franțuzesc cu cocoșul. E o comedie. O lume a hoarelor. Un cocoș nărod nu să mulțumește cu găinile sale, să încoardă și pe lîngă alte paseri. Spune vorbe dulci mierlei. Acea îl alungă dela sine. Să dă pe lîngă frumoasa pasere fasan, și-i spune, că doar el așa lucru mare-i în lume, că și soarele pe cer el îl aduce, prin cîntatul său de dimineața! De n'ar cînta el, soarele n'ar răsări, și-ar fi vai de lume. Fasana proastă l'a crezut. Dar cum stau ei așa de vorbă chiar spre ziuă, iacă răsare soarele și cocoșul uitase să cînte. Cînd vede fasanul, ia blta la cocoș și îi zice:

Tu mincinosule ordinar! Li fi tu un găinar netrebnic, dar nu poruncitorul soarelui! Și l'au alungat cu rușine între găinile sale!

Așa-i și Tisza, cocoșul unguirilor de azi! El atîta cucurigă peste țară, că face pe proști să creadă că de n'ar mai cînta el, n'ar mai răsări soarele cald al popoarelor! Și un clapon (Mangra) s'a alăturat la el și amîndoi vreau să ne ferească după cucurigatul lor, nu după dorințele inimilor noastre (Jos Mangral Abțug Tisza!). Noi să ne vedem numai cu stăruință și bărbăție de munca noastră, — și Dzeul națiunilor, va răsări totuși soarele libertății peste noi! — Să vă purtați fraților, în ziua alegerii, ca să vă meargă iară veste bună, care să însuflețească și alte ținuturi!

Vorbitorul e viu aplaudat și răsplătit cu urări: »Să trăiască!«

*

DI I. I. Lăpădatu, președintele adunării, încheie apoi adunarea, rugînd pe alegători să se apropie de aceea, că Sașii de aici au dat mână Ungurilor contra noastră. Au dat'o ei și în trecut, și i-am biruit. Ei fac politica pe care omul, care, ca să facă pagubă vecinului, i-a dat foc casei care era lipită de a sa, fără să se gîndească, că de-o arde vecinul, va arde și el! Noi să nu lăsăm să fim arși de acești vecini nesocotiți, ci să ne purtăm bravi, ca în trecut, ca să le impunem după aceea și mai mult! Mulțumește tuturor pentru venirea în număr atît de frumos, și le dorește tuturor: la revedere cu bucurie și biruință în ziua alegerii!

Așa, măreț și luminat, a decurs marea adunare dela Orăștie.

La Deva

e luptă mare între candidatul lui Tisza, Hollaki Artur, și candidatul Justh ist, Dr. Barcsay Andor.

Fiindcă candidat român nu s'a putut pune, atragem luarea aminte a alegătorilor români (vre-o 700) din cercul Devei, asupra hotărîrii Conferinței naționale dela Sibiu și asupra îndrumărilor din Apelul ce publicăm în fruntea acestei foi. Unde n'avem candidat român, acolo, între doi candidați streini, să bîgăm bine de samă cui dăm voturile noastre!

În Deva amîndoi sunt unguri, amîndoi unul ca altul de șovinisti față de noi, și unuia și altuia le suntem noi Români paprică în ochi.

Dar între acești doi răi pentru noi, unul ne e mai puțin rău: Hollaky, ca omul lui Tisza, e cu totul *contra votului universal!* Și de-o spune undeva totuși, că și el vrea votul universal, să știți că minte, ori cel-ce vi-ar spune-o asta în numele lui.

Celalalt, Dr. Barcsay, deși tot ungur ca și Hollaky, dar *el voește să se aducă legea de vot universal*, — și în acest punct e mai aproape de noi decât celalalt. Și fiindcă azi cea mai arzătoare dorință și a noastră e: să se aducă votul universal, noi cu toții trebuie să dorim, ca în dietă să între cît mai mulți deputați cari voesc acest vot, — și să cadă cei ce sunt dușmanii lui!

De aceea, alegătorii români din cercul Devei, cari înțeleg bine glasul timpului și rostul politiceii, — între cei doi candidați unguri, *numai cu Dr. Barcsay pot să voteze!*

Cei-ce cu Hollaky votează, prin asta arată, că ei înșiși nu voesc să se dea poporului votul universal.

Marele sfat al fruntașilor neamului Conferența-Națională dela Sibiu, în punctul 3 al hotărîrilor sale a pus înfierarea că:

„...**Osîndește pornirea păgubitoare a acelor fii rătăciți ai neamului românesc, care să fac unelte politice ale dușmanilor noștri!**“...

S'o audă: Burdea, Mangra, Siegescu și toți vînzătorii nenorocitului nostru popor!

La Ceica.

Rătăcitul călugăr Mangra, candidatul Tiszaist la Ceica, va avea de furcă până să se poată vedea ales, — de s'o vedea!

Precum am spus în numărul nostru de Paști, inimosul și foarte aprigul domn avocat din Arad dl *Dr. Ioan Suciu*, fost deputat la Boroșineu, deși de data asta n'avea gînd să mai pășească de deputat în vre-un cerc, — a primit asupra sa sarcina cea foarte grea și onorifică, de a lua lupta contra călugărului Mangra, cel cu suflet lăpădat de neamul său!

Tot Românul cinstit din cercul Ceica, trebuie să primească cu acea căldură și dragoste pe trimisul luminat al partidului nostru național, pe dl *Dr. Ioan Suciu*, din Arad, cu care e primit dl *Dr. Aurel Vlad* la Caransebeș, contra celuiialt vîndut și vînzător!

Jos cu toți, în cari să sălășluește josnicul suflet de *Jeremia Golia*, în Bănat și în Bihor! Dumnezeu și toți oamenii de bine, ajute să fie înfrinți vînzătorii!

Dela Caransebeș.

— Cetatea lui Ieremia Golia-Burdea! Volnicia lui: Cea dintii adunare alui *Dr. Vlad*, oprita! —

Pe azi, Joi în 12 Maiu n., era conchemată la Caransebeș cea dintii adunare de program a dlui *Dr. A. Vlad*.

Cînd fruntașii noștri însă s'au dus s'o înștiințeze la poliție, căpitanul poliției, slugoiu întovărășit cu Burdea, a oprit ținerea adunării, că a zis că aceea e zi de țîrg acolo, și prea s'ar aduna lume multă să vadă și să asculte pe luminatul luptător, ce vine să înfrîngă o domnie nelegiuită asupra aceluia cerc!

Au oprit adecă întia adunare a dlui *Dr. Vlad*! Dar nu și-au dat seama păcătoșii, că această opreliște va mina cu atît mai tare lumea spre steagurile lui *Dr. Vlad*! Tocmai ca răspuns la volnicia satrapilor din Caransebeș!

Dumineca viitoare va avea loc, — pecit aflăm, adunarea cea acum oprită. Cu atît mai

mulți, alergați, buni grănițeri, la Caransebeș, să ascultați și să vă însuflețiți dela luminatul *Dr. Vlad*!

Cel-ce să întinde după măsuri volnice, e semn că să teme de cel căruia îi pune în cale pedeca în acest chip! E semnul slăbiciunii lui. Cu atît mai virtos cei buni răspundă cu bărbăție la a lui netrebnică volnicie!

Dr. Vlad e de Joi în Caransebeș, și de acolo pornește prin comunele din cerc, spre a trezi sufletele bune și a le chema în umbra steagului cinstei naționale!

Burdea — lovit de gută?

Ci-că cîteva zile Burdea n'a putut ieși din casă, căci, aflînd că *Dr. Vlad* a primit candidatura la Caransebeș și vîzîndu-și picarea sigură, atîta s'a roscolit fierea în el, că a fost lovit un pic de gută. Dar iar i-s'a făcut mai bine. Îi dorim și noi sănătate dela *Dzeu* să ajungă ziua alegerii, să vadă cum va cădea de prost atunci! Cum e vorba poporului: S'a suit scroafa 'n copac! Și îi umblă prost cînd dai cu bita după ea să vie iară josl!

Ziua de alegere, — aceea s'o vedem cum o va petrece taica Burdea, cînd va fi dat jos din — copac!

Numai sănătate, că luptător zdravăn îți trimitem noi!

Burdea în vizite de adiol..

Tare să clatină pămîntul sub picioarele vîndutului! De aceea, în des-nădejdea sa, s'a pus să cutreere toate comunele graniței și să cerșească voturile amar înșelaților grănițeri! Acel monstru, care cu veninul corupției a molipsit toate stările vieții noastre din graniță, dar mai ales a făcut pustiiri în șirele preoțimei din graniță, înjosindu-i prin puterea banuluiistorscu vicleșug din vistieria statului, dela chemarea lor înaltă de slujitori ai altarului și de propoveduitori ai idealismului, la rolul de scriboși sclavi ai mamonului și înainte luptători ai materialismului celui mai mirșav!

Intr'un alt articol voiu arăta cu cazuri concrete, pe cari la timpul său le voiu arăta și ministrului de culte, cum acest viclean a stors pe nedrept din vistieria statului, cu atestate smulse dela antistiiile comunale, sume grozave pe seama unor

preoți, numai ca să și-i asigure de unelte oarbe!

După ce înse acum în sus i-s'au prăbușit de-a binele proptele, ia și el pildă deputaților noștri și merge prin comune ca prin cunoscutele-i mijloace și apucături: corupție și făgădueli mincinoase, să-și cirpocească razimurile de tot clătinat.

După-ce cu slabă ispravă, a per-curs comunele din valea Almajului, a apucat'o în colindă prin comunele din Clișură, aparținătoare preturei Orșovei. A 2-ua zi de Pești a mers la Orșova. Acest orașel în care ordinioară neguțători români chiaburi dădeau tonul și'n care comerțul românesc era în floare, azi a ajuns sub jugul străinilor și în deosebi al ovreilor. Jidovimea, cu licheana de Nobl, ajutați de niște unelte mizerabile de ale lui Burdia între cari locul de »onoare« il au păunul din Jupalnic, caifa Magdescu, a pus toate pietrele în mișcare, ca să-i facă lui Burdia o »primire«...

Afară de vandrocașii Orșovei, șumarii comunității de avere adunaseră și un mare număr de Români nesocotiți. A eselat Jupalnicul, al cărui becisnic păstor sufletec a ținut să-și batjocorească credincioșii îndemnîndu-i să iese cu femei și copii întru întîmpinarea mării sale și să se alătore convoiului de trăsuri. (Pentru cîți arginți, părinte)?

Adunarea a reușit cit să poate de curaghios (de ris). Că și lui *Dzeu* i-a fost milă de bietul popor înșelat și amăgit, și a ținut să-l cruțe de nespălatele lăudăroșii ale vîndutului trimițînd o ploae groaznică, care a risipit poporul făcînd pe »iubitul candidat« să-și sforăie făgăduelile tocite numai înaintea cîtorva nădrăgari »parapleu«-ați.

De aci s'a întors ca mâne-zi spre fruntașa com. *Mehadia* care a fost până nu demult una din »cetățile« burdiste. De o vreme sau schimbat și aci judecățile. Oamenii s'au desmeticit și au cunoscut că acest amăgitor fără suflet îi duce la desevirșită rușine, ba și la ruină. Aci slugoiu lui în frunte cu cocișul *Simion Ion* de cu zile își încordaseră toate puterile, ca să-i pregătească o primire »măreață«. Tocmiseră din bună vreme taraful de țigani din loc pe a 2-ua zi de Paști și îi dase gratuit tineretului, mai bine zis gunoiului *Mehadiei*. Înainte de joc îi omenise cu bere, așa că venind tineretul (?) cu capetele pline la joc era cit pe aci să se nască o încăerare, căreia putea ușor să-i cadă jertfă cîteva vieți burdiste dacă cum-pătul naționaliștilor nu ar fi prevenit nesocotința lor! Sara numitul cociș a adunat pe bătăușii satului din nou la locuința sa și înfundîndu-i cu beuturi li-a dat îndrumări pentru ziua de mîne. Apoi a plătit fiecărui polițist comunal cîte 5 cor. ca — să-și ascute săbiile pe mîne! Săbiile s'au ascuțit la tocila unui burdist netrebnic ce respunde la numele lovan Bidivin.

Intr' aceea nici naționaliștii n'au stat cu mînille în sin. S'au înzestrat

cu trimbiți și pișcoane (fluerițe). În noaptea din spre marți în ciuda ploii mari ce să vărsa asupra comunii, vr'un glumeț a spoit toate casele din piață și ulița-principală cu vorbele: »Trăiască *Dr. Vlad*, *Jos cu Burdea*«.

În zorii zilei următoare își era mai mare hazul să vezi pe unii din proprietarii caselor răsînd păreții și spoind casele cu var. Dar parcă era coloarea naibii, căci și după spoitura proaspetă tot să poate cetii!

Marți des de dimineață slugile lui Burdia porniseră prin sat și din sat sculau oamenii, ca să iasă întru întîmpinarea »Măriei-Sale«. Dar zădarnică li-a fost osteneala: afară de niște hăbăuci, numai derbedei de copilandrii, hărăniți în preziuz, pleava și gunoiul, prăpădiții și lăpădădăturile *Mehadiei*, au ieșit spre »întîmpinare«. Și dacă nu le veniau cei vreo 30 scorpioni *Pecenișcari* cu flămînda și prăpădita lor fanfară și tot atîția cloțani din *Valeabolvășnița*, măria sa era să-și țină vorbirea de program în *Mehadia* înaintea a vr'o 50—60 de nespălați.

Naționaliștii, n'au aflat de lipsă să-i facă nici cinstea de a demonstra serios contra vîndutului, ci numai o ceată de 15—25 de inși s'au pus față în față cu locuința pricajitului cociș *Simion Ion*, unde avea să vie Burdia. Această ceată de voinici, din care făceau parte și 4 bravi *Jăblăniceni*, a fost de ajuns ca să-l scoată pe *Măria sa* din concept și din sărite. Abia a ajuns în apropierea cuartirului său și un

vuet asurzitor de trimbițe, pișcoane și fluerături, îl primesc, covîrșind urletele nebleznicilor. Ovreul *Armin Várnai*, notar, asmuță pe cei 5 jandarmi asupra cetei naționaliștilor. Aceste hiene abia au așteptat un semn, ca să atace cu paturile puștilor pe naționaliști. Aceștia însă rămîn neclintiți, și cînd Burdea să arată să vorbească, larma de fluerături și huiduell izbucnește din nou cu toată furia. L'au făcut de și-a pierdut capul. Abia a putut îndruga cîteva vorbe, zicînd între altele că să se bucure *Mehadiei* că scapă de preotul lor, *Dure*, (ales la Orșova), care fiind naționalist din cei mai luminați, a fost numit de Burdea: luda *Iscarioteanul*. Cîta obrăzniciei, să spui tu, vîndutul și vînzătorul, celui ce își apără turma, că el prin asta e — vînzător!

Dee ne *Dzeu* în graniță tot vînzători ca părintele *Dure*, și atunci pata de pe numele grănițerilor, ușor și repede va fi spălată, făcînd să strălucească numele lor ca pe vremea marelui *Doda*!

A vorbit după Burdea un nebleznic, dascăl la papistași în *Slătina*, lăudînd cu spumă la gură pe Burdea. Să vedea cum o face pe plată bună!

— „Doar dvoastre pe dl Burdea trebuie să-l cunoașteți bine!“ — spune simbriașul înfocat.

— Da cum să nu-l cunoaștem, după jugul (toldăul) ce-l poartă în grumaz în chipul din foaia »Lupta...« — i-s'a răspuns de un naționalist!

bun de gură, stîrnind un hohot de ris! (In foaia «Lupta» de Paști, a-decă, a ieșit un chip, în care Burdea e închipuit ca un grăsun umflat bine de lătura ce i-să dă din prisos dela troacele stăpînirii, purtînd un jug larg sub barbă, și Dr. Vlad pleznind după el cu un biciu puternic, pe a cărui plează a scris: programul partidului național! De acest chip i-a adus aminte alegătorul isteț, cînd simbriașul îl lauda așa pe Burdea!)

După adunătură, flămînzii s'au adunat în birtul unde-i așteptau vâlăuțele cu lătură pentru gură, și au început a să infunda.

S'au întîmplat însă și ciocniri între derbederii burdiști și tinerii naționaliști. Netrebnicul magistrul silvanal Vasile Segărcian a sărit la naționalistul Grigore Crăciunescu, să-l atragă între Burdiști să-l bată. Ghiță Grecu a mers să-l apere pe Crăciunescu. Cîțiva sălbateci burdiști au sărit la ei cu fere dela cântariu și au lovit cît au putut. Costa Budian, alt naționalist a sărit întrajutor, la ce un polițist (de cei cu săbiile ascuțite de ieri și gîtul dires) G. Trapșa l'a lovit cu sabia în cap, iar polițistul Cotoșpan i a pus sabia în piept! Volnicii naționaliști însă, i-au isbit în laturi și și-au făcut larg în jurul lor. Cei 4 bravi Jăblăniceni erau gata să sară în apărarea fraților Mehadieni, dar a întervenit jandarmeria de a făcut ordine, înlăturînd pe rabiții bețivani. Atunci nebleznicul Segărcian a zis bătașilor: «Bravo, copiii Ce beți? Cereți că eu plătesc!» —

Așa să petrecu vorbirea de program alui Burdea la Mehadia. Și așa moravuri cinstite a sădit acest bătu de Dzeu în poporul român din graniță: că să fie fâlos acel ticălos, care poate lovi pe un cinstit naționalist!

Să nu uite numai ticăloșii de înțeleapta vorbă străbună, că: «Cine sămănă vînt, seceră furtună!» și că și pentru el să potrivesc cuvintele lui Tertulian, că: Fiecare strop de sînge de granițer, vărsat de derbedeii lui năimiți, e tot atîta sămînță pentru noii apărători ai partidului național!

Iată de ce e și mai vădit, că provocînd agenții lui asemenea tulburări scandaloase, ca și cea din Mehadia, calea asta a lui Burdea prin graniță înseamnă: vizita de adio (de rămas bun) pentru totdeauna dela granița Demonstrația naționaliștilor a fost numai un mic răspuns la comedia aranjată de argații lui cu privilegiul adunării populare din Mehadia de acum un an. Adevărata răzbunare ni-o vom lua în ziua alegerii!

Așteptăm numai cu nerăbdare pe iubitul nostru candidat Dr. Aurel Vlad, care să și înceapă calea prin graniță și suntem siguri că va deslănțul o însuflețire nemărginită, dinaintea căreia scriboșii argați burdiști vor trebui să amu-

țască și să se ascundă ca cîrțițele prin mușinoae!

Dar și până atunci rugăm pe capii partidului nostru să întrevină la locurile chemate, ca să ni-se asigure deplină libertate în ducerea luptei electorale!

*

Mai povestesc o întîmplare, care va arăta măsura decăderii, în care i-a dus pe burdiști veninul alcoolului vărsat în ei cu acel prilej. Un anumit Trăilă Erimescu, polecrit Gorgan, beuse atîta rachiu, că, pornind spre casă dela birt, să trezise — cu totul în altă parte de la locuința sa — în cancelaria șefului de gară. Acesta văzîndu-l în ce stare scirboasă, și că nu găsește ieșirea, chemă niște boactări să-l dea afară. Aceștia îl azvîrliră afară așa, încît bietul să propti drept în nas belindu-și-l urît. Cu mare anevoe să ridică pe picioare și-și urmă calea dealungul călii ferate. Ajungînd în dreptul rîului Bela-reca, vru să se coboare pe o rîpă în rîu să-și spele nasul. Perzîndu-și cumpăna să opri cu capul drept în rîul Fiind apa mare din pricina ploilor, unda îl și apucă și duse o bucată. Spre norocul lui s'a oprit de un bolovan. Un locuitor din apropierea locului cu pricina, anume Iosif Dragulescu, văzînd nenorocirea, alergă întru ajutor și cu mare greu îl scapă de moarte. Iată cum era să-și dea acest nenorocit viața în schimb pentru otrava lui Burdea!

*

Din izvor sigur am aflat, că vulpoiul Burdea a chibzuit un plan blăstămat, cum ar putea trage pe sfoară pe bieții grăniceri, ca să nu poată lua parte la vorbirii de program a iubitului nostru Dr. Vlad, Ci-că chiar în zina, pe cînd își va vesti acasta ținerea vorbirii, în fiecare comună pe atunci să se pună și din partea organelor comunității de avere în aceeași comună, că cei ce doresc să capete lemne sau părțile de pășunit, din teritoriul comunității de avere, să iese la fața locului afară la pădure!

Te înșeli vulpoiule dacă crezi că acest șiretlic va prinde! Sau îi socotești pe grăniceri așa de proști, încît că să nu vadă, că și aceea ar fi numai una din nenumăratele minciuni, cu cari i-ai îmbătat 5 ani de zile și mai bine? Să ne întîlnim sănătoși la Filipii!

*

Burdea — în fața revolverului.

Sîmbăta trecută ieșînd Burdea prin Caransebeș, un „spriginitor“ al său din cei cari la Mehadia a mîncat bătaie pentru „Măria-Sa“, i a ieșit în cale și i-a cerut socoteală pentru ceva făgădueli de cele frumoase ce le-a primit și din cari nimimic nu i-s'a împlinit.

Măria-Sa Burdea neputîndu-i da deslușirile „mulțumitoare“, omul ce mîncase bătaie, adecă suferise „mucenicile“ pentru Burdea Szilárd, — a scos un revolver și îl ațîntă asupra „ilustrității“ sale! Burdea s'a făcut palid ca moartea, l'a

lovit leșinul și toate slăbiciunile și abia s'a văzut scăpat în o boltă din vecini, — că revolverul năcăjîtului grănicer n'a dat foc. Poate nici nu era glonț în el.

Ce-o fi, Doamne, mai încolo în acest cerc tulburat de acest nemernic politic, dacă de pe acum patimile să deslănțue cu atîta furie?

In Zarand.

Cercul *Baia-de-Criș*, va avea și de data asta norocul a putea fi arătat lumii ca o cetate atît de tare a Românilor, de care dușmanii partidului național român, nici nu cutează să se apropie.

Era o vreme vorbă de aceea, că partidul „muncii“, munkapárt-ul cum îi zic ungurii, „mîncăparte“ cum îi zic Românii azi, — să-și pună aci de candidat pe un solgăbirău de obîrșie Român, Gligor, ca prin el să cerce marea cu degetul. Acesta și oamenii sei au pipăit peste tot locul să vadă ce primire ar avea „pășirea“ lui contra prea cinstitului protopop Dămian, fostul deputat, și aflînd că nici la 50 oi n'ar găsi o capră rătăcită care să-l urmeze, — a lăpădat gîndul de-a mai candida și el.

Așa alegerea vrednicului Vasile Dămian, să va face într'un glas!

Trăiască Zarandenii! —

Cercul Vințului-de-jos.

Vaza cea mare de care să bucură prea cinstitul deputat al Vințului-de-jos Dr. Iuliu Maniu, a adus cu sine, că până azi nici nu s'a găsit ungar care să păsească față de dsa ca contra-candidat. Totuș doritul poporului Dr. Maniu nu își lasă cercul necercetat, ci face adevărată apostolie națională în el, mergînd să dea fața cu alegătorii săi buni și să le mulțumească de ținerea lor la el.

Din 2 până în 7 Mai domnul Dr. Maniu a cutreerat, însoțit de canonicii Dr. Izidor Marcu, Dr. Victor Smigelski, Stefan Popu, Dr. Vasile Suciu, prof. de teologie, Dr. Al. Niculescu, Stefan Roșian, Dr. Ioan Sâmpălean, adv. Dr. Daniil Sabo și a mai multor alți inteligenți din Blaj, 33 comune din cercul dsale.

În toate comunele a fost primit cu mare însuflețire. Mai în toate comunele i-au eștit înainte banderii.

Preoți, învățători și alți inteligenți au fost la culmea chemării lor, stînd în tot locul în fruntea poporului lor!

Candidatul în fiecare comună a desfășurat cu multă pricepere și luminat programul partidului național român. Vorbirea de program a fost ascultată în tot locul cu mare luare aminte. Însuflețirea e mare în tot cercul. Alegerea asigurată.

Din 13 până în 16 c. își va urma drumul în alte comune a cercului și anume: în 13 Mai c. Spățac, Mănărade, Lupu, Cergăul-mare, Cergăul-mic și Cenade. În 14 l. c. Tău, Roșia, Broșteni, Șoroștin și

Țapu. În 15 l. c. Păuca, Bogatul-rom., Presaca, Doștat și Ungurei iar în 16 l. c. Gusu, Armei, Alamor și Loamneș.

Precum aflăm în toate comunele e așteptat cu inimi bine primitoare și peste tot locul să fac frumoase pregătiri pentru primirea candidatului iubit. În cele 6 zile dintîiu, candidatul Dr. I. Maniu a ținut peste 80 vorbiri. Și deși obosit de atîta muncă grea, pentru izbînda cauzei noastre naționale n'a pregetat, ca în 7 Mai să alerge și la Orăștie, ca să ieie parte și să vorbească la marea adunare de acolo.

Coresp.

Din D.-St.-Mărtin.

Tricolor smuls de jandarmi! De cîteva zile populația românească din D.-St.-Mărtin și jur este în mare ferebere și revoltă peste măsură, pentru purtarea jandarmariei, care smulge fără de nici o cruțare dela feciori și fete, dela tineri și bătrîni tricolorul aplicat pe portul național românesc. De vearuri poartă populația românească de aici tricolorul ca parte întregitoare a portului său național, fără, ca să se fi găsită vre-un jandarm sau slujbaș, care să facă pedeci. Acum jandarmaria în frunte cu sublocotenentul, acum denumit George Fleiss, care este un neamț re-negat (așa se vede că voește să-și câștige „merite“ patriotice) provocîndu-se la o ordinațiune ministerială, rupe cu furie tricolorul de pe hainele Românilor. Advocatul Dr. Boila a trimis numai decît o telegramă ministrului de honvezi Hazai cerînd cercetare asupra gendarmilor volnici.

De altcum toate să înțeleg, ca izvorînd din năcazul grozav al șovinistilor de aici, pentru-că vad pășirea bărbătească a Românilor la lupta de alegere cu candidatul național român!

Mangra-bătut cu ouă clocite!

Fiorosul renegat dela Oradea mare, Vasile Mangra, venînd să iee parte la Sinodul din Arad, a fost pedepsit în chip răsunător de tinerimea din Arad.

În ziua de Sftul-George, dezertorul își țînuse vorbirea program la Ceica în care s'a lăpădat de partidul național român ca Iuda de Cristos, și s'a zvîrlit în brațele lui Tisza Pișta, spunînd poporului, că acela e bărbatul „providențial“ (adecă trimisul Providenței dumnezeiești!) care să facă fericirea popoarelor în această țară!. (Prin aceea că predică războiu de moarte la tot ce e românesc? Așa o vrea asta și providența dumnezeiască ce grăiește prin rabiatul Tisza? Așa părinte Mangra?)

Sîmbătă după asta a sosit la Arad, pentru sinodul de mîne. S'a dus, cu vre-o 2 protopopi ce-l însoțau, să cîneze în sală la hotelul „Crucea albă“, unde să adună Românii de regulă.

Cum l'au văzut Românii, au început a striga: „Jos cu vinzătorul!“ Abțug Mangra! Ce caută aici între Românii cinstiți?

Și apoi au pus pe 2 Țigani să-î cînte renegatului în ureche tot cîntece de-alui Kossuth și ciardașuri scîrțitoare!

Zăpăcit și rușinat de felul cum e primit de vechii săi cunoscuți cari odinioară îl purtau pe palme în Arad, nenorocitul călugăr a plecat îndată afară din ospătărie.

Măne-zi, Dumineca Tomii, s'a dus la biserică. Pe cînd a ieșit dela biserică, sute de persoane, mai ales tineret, îl aștepta la ușa bisericii, să-î huidue și să-î bată cu ouă clocite! Episcopul Ignatie însă, pentru a încungiura scandalul, a luat pe rătăcitul călugăr de braț și l'a împins iute în trăsura închisă ce-î aștepta la ușa bisericii și așa urgentul a scăpat aci cu huiduile ce l'au plouat: Abțug! Jos trădătorul! Piară!

Trăsura a pornit în goană spre seminarium, unde avea să se deschiză Sinodul. Dar la ușa seminarului sute de alți Români, mai ales tineret, îl așteptau. Cînd s'a oprit trăsura, furtună de strigăte: Piară Mangra, Jos vinzătorul neamului Mișelul!

Ușa trăsorii s'a deschis. Mangra s'a ivit palid ca moartea și nu cuteza să pașască. Aștepta iar scutul Episcopului. Cum a pus piciorul jos, din zeci de mâni începură a zbura asupra lui ouă clocite și scui-pări și zbieturi asurzitoare! Abia a răzbit să intre în seminar și din porunca Episcopului iute au încuiat ușa. Cîteva ouă îl nimerise și să scurgeau pe reverenzile lui, murdărite acum pe dinafară, precum și murdărit e sufletul cel învălit în ele din lăuntru!

Numai cu bilete a mai putut intra lume la sala de ședințe a sinodului. Poliția a închis și ținea oprită intrarea.

Cînd în Sinod s'a cetit numele deputaților și s'a rostit și numele lui Mangra, sute de voci de pe galerie și din sinod huiduiră iar pe rătăcitul apostolului Tizza. După ce sinodul s'a gătat, Mangra s'a ascuns în o odaie vecină și temîndu-să a ieși în stradă, a rămas acolo, iar episcopul a spus lumii de-a-fară că Mangra a ieșit prin poarta din fund. Abia peste o jumătate de cîs, după ce să resfirase lumea din strodă, a cutezat și Mangra să iasă din seminar, păzît de mai mulți polițiști detectivi (secreți) și numai sub paza lor a mai putut sta la masă.

Desprețul Românilor buni i-s'a arătat și altfel: Cînd a ajuns în sinod și a vrut să se pună la masă lîngă dl fost deputat Goldiș, acesta s'a ridicat îndată și s'a mutat la altă latură a mesei, nevrînd să șadă cu el alătura!

Iar la masa episcopului știndu-să că e pofțit și vîndutul călugăr, mulți au trimis invitățile napoi, spunînd că cu acel perdut, nu pot să șadă la o masă, nici în casa episcopescă!

In comit. Făgăraș

candidații naționaliști dl Dr. Vajda la Arpaș și Dr. Șerban la Făgăraș, cutreeră cercul în-suflețînd poporul.

Peste tot locul sunt primiți cu drag. Biruința dlui Dr. Vajda e deplin asigurată, dar și a dlui

Dr. Șerban, are cei mai frumoși sorți de izbîndă!

Ajute-le Dzeu și oamenii buni la amîndoi, ca în amîndouă cercurile să biruiască strălucit.

In Abrud

a fost a treia zi de Paști o reușită adunare de alegători români din cercul Abrud-Roșia, nu pentru a candida Român, fiind mai puțini în listă, — ci pentru a să lămuri poporul și alegătorii asupra stărilor politice. Au ținut vorbiri cumiști celor vre-o 400 Români adunați, dnii: Dr. Laurețiu Pop, Dr. C. David, I. Simu, și le-au arătat calea cea mai dreaptă ce au a urma în fața acestor alegeri.

— Pe 15 Maiu e plănuiută mare adunare în Abrud-sat, la care să vorbească poporului mult iubitul Dr. Vaidal

Retragere la Bega-St.-Giorgiu.

La încheerea foii primim înștințarea dela dl Vichent Petrovici, că, în înțelegere cu fruntașii din partea locului, văzînd că Nemții, Sirbii, și Slovaci din cerc, nu vor sprigini pe candidatul român, — s'au hotărît a nu-își susține candidatura, — dar a nu vota nici cu vreunul din ceilalți doi candidați streini Papp Geza și Kardos Samu, căci nici unul nu vrea votul universall

Spre știre alegătorilor de acolo.

La Sîncel (lîngă Blaj) a fost Duminecă o adunare electorală măreață și bine reușită! Vom aduce amîndunte. În numărul de față nu ne-a mai încăput.

NOUȚĂȚI

Episcopul Dr. Miron E. Cristea plecînd în ziua de Sft. George din Sibiu spre Caransebeș, a trecut pe tot drumul cu adevărat ca pe cale de triumf și ca bătut cu flori de poporul de pretutindenea! Pe la toate gările i-au ieșit întru întîmpinare preoți și cărturari și popor. În Caransebeș apoi sărbătorit în chip mareț.

Fiindu-ne foaia peste măsură cuprinsă de materialul politic pentru alegeri, — avem marea părere de rău a nu putea descrie pe larg, precum am dori, calea lui și primirea. O vom face însă în un număr viitor. Și pîn' atunci îndreptăm pe cetitorii noștri la amănunțele și interesantele descrieri din „Telegraful Român“ Nr. 45. (Îl găseșc la fiecare preot gr.-or.) și din „Foaia Diecezană“ dela Caransebeș Nr. 17. și foile de zi, cari au descrieri pe larg și vrednice a fi cetite de tot poporul.

† Eduard VII, Regele Angliei, a murit Vineri în săptămîna trecută, spre marea părere de rău a întregi Angliei, ca și a celorlalte state, cu cari marele Domn trăia în bună pretinie.

Moștenitorul de tron a luat conducerea Domniei sub numele de George V. — Anglia și uriașele ei colonii din cele 5 părți ale pămîntului, e la mare jală. Va fi înmormintat cu o pompă, ca și care rar să vede la un maritor pe lume.

Maestatea Sa, Impăratul-Rege a venit Mercuri la Pesta și va petrece în capitala ungară mai multe săptămîni.

Manevrele împărătești ale armatei austro-ungare vor fi ăstan în partea de Miază-noapte a Ungariei. S'au început pregătirile pentru a găl pentru Maestatea Sa

și cei din jurul său (suita) cuartire în comuna Bártfa, și zilele astea sosesc acolo în acest scop *optzeci de vagoane* cu lucruri ce-s de lipsă pentru a face un cuartir, și așa mai trecător, pentru Maest Sa!...

Episcopii Dr. Hossu și Dr. Cristea. Foarte bine a căzut sufletelor românești aceea ce au văzut Duminecă la așezarea în scaun a Episcopului Dr. Cristea: P. S. Sa Episcopul unit dela Lugoș Dr. Vasile Hossu, a mers însuși la sărbătoarea bisericii surori din orașul vecin, de i-a dus asigurările de frăție ale bisericii surori gr.-cat. Cînd au mers la banchet (prînzul sărbătoreț), cei doi Episcopi au ieșit împreună și laolaltă au mers la masa sărbătorească, în dragă frăție, spre marea plăcere a miilor de Români, ce să adunase în acea zi la Caransebeș! Amîndoi Episcopi încă tineri, amîndoi cu nădejdi frumoase în bisericile lor, — ajute-le Dzeu la amîndoi, să ajungă pildă de frăție între Românii uniți și orientali, — și mari prin faptele lor pentru biserică și neam.

Logodnă. Dșoara Elvira Grecu din Hondol și dl Nicolae Mitru, proprietar și red. la „Plug. Rom.“ în Timișoara, fidanțați. Felicitări.

Cununie. Dșoara Veronica Popa și dl Nicolae Bărbat înv. vestesc sărbărea cununii lor, Duminecă în 15 Maiu n. în biserică gr.-cat. din Boian. Dorim toată fericirea.

Steaua cu coadă (cometa) Halley să vede acum bine noaptea între oarele 2 și 3, la Răsărit. Noaptea să vede tot mai tare, pînă ce în 18 Maiu să va vedea mai deplin, apoi iar va pieri pe încetul din bătaia vederii de pe pămînt.

Rugăm: nu ne trimiteți scrisori prea lungi din toate părțile, că nu le putem cuprinde pe toate! Scrieți scurt, numai miezul știrilor și ideilor! Atuncia vor găsi loc toate. Că închinăm, pînă la alegeri, acești numeri de foi cu totul luptei electorale și știrilor ce ne vin de prin cercuri.

Primejdia cea nouă pentru luțerniști. Din Franca și din Italia să liferează în timpul mai nou sămîntă de luțernă în Austria și Ungaria și mai mulți dintre negustorii voesc să provadă pe economii noștri cu aceste produse din străinătate. Institutele economice au făcut experimentări (probe) cu sămîntele de luțernă de origine din străinătate și au ajuns la acea încredințare, că luțerna din Ungaria e cea mai bună, căci ea poate rezista (să poate împotrivi) mai bine greutăților vremilor! Stă bine toată iarna; și prășește plantațiune foarte bogată, pe cînd sămînta de luțernă de Provence odinioară cu renume atît de mare pe care și-l'a cîștigat după sămînta cea vestită de Turchestan, — nu numai că nu birue nici gerul nici seceta, ci afară de aceea de regulă o atacă muzeza, și și asta întru atîta îi slăbește plantele (firele) încît rămîne tare înapoi în dezvoltarea ei, și rodește doar cel mult a treia parte rod, pe cît luțerna cea din patrie. — De altfel comerțiantul de semînțe Edmund Mauthner din Budapesta, ține tot mereu trează luarea aminte a economilor din țară asupra acestor urmări păgubitoare de multe feluri, atît prin articli scriși de mai multe ori prin foi, cît și prin cele scrise în catalogul, — pe care la cerere îl trimite ori-cui gratis.

POSTA REDACTIEI

Soe. „Hortia-Cloaca“ în Iașeville (America). Ne dați de știre că ni-ați trimis 12 cor. 50 fl. cît să cadă dar alici au roșit numai 11 cor. Ca să o știți, CA și altă dată ne vin banii puțini prin unele băneli decît ne scrie trimițătorul.

Deale Dantl Iosof în Cacova. Îți mulțumim călduros pentru dragostea ce ni-o arăți și pentru

cîștigarea de abonați noi. De-am avea peste tot locul oameni cu inimă așa caldă pentru spriginirea gazetăriei române și prin ea a culturii și luminării poporului, — ferice ar fi de acest popor! Dzeu să te știe!

O. D. Nicolae Stevi în Chiner și altora mulți cari ne-au cîștigat abonamente de Paști, — le trimitem aceleași cuvinte sincere ca lui Dan. Iosof din Cacova (răspunsul de mai sus).

Dr. G. M. Pant. în N. Abonații noi pe 3 luni au drept la Nr. 15 și cei următori, Nr. 15. e apărut ia 1 April cal. vechiu, după care umblă foaia. Dar numărul 15 nu-l mai avem și de aceea trimitem numai Nr. 16. și cei următori. Cu atît vor primi mai mult înainte,

Licitațiune minuendă.

Să publică, că comuna bisericască din Strugar (com. Sibiiului) dă în întreprindere zidirea școalei din loc prin licitațiune publică, care să va ținea la 29 Maiu st. n. 1910 la 10 oare a. m. Prețul strigării 4000 cor. Materialul brut îl dă comuna bisericască.

Oferte să pot așterne înainte de începerea licitațiunii, dar numai astfel de oferte să primesc, în cari să fie scris procentul ce-l lasă din suma strigării și declararea că cunoaște condițiunile de licitare.

Planul și preliminarul, precum și condițiunile mai de aproape, să pot vedea în cancelaria notarială din loc ori-cînd.

(724) 1—3

Strugar, la 27 Aprilie 1910.

Comitetul parochial:

I. Ghișă m. p. I. Chivescu m. p. paroch — președ. notar.

Cîrciumă de vînzare.

Casa cu drept de cîrcimărit și trafică, din Orăștie, ștr. Fabricii nr. 25, e de vînzare din mîndă liberă. — Casa constă din 3 odăi, pivniță, șopron mare, cotete de porci, loc de măcelărie cătră stradă, afumătoare anume pentru cărnuri, grădina foarte mare, care iasă în altă stradă, etc. etc.

Czetz Lajos,

(730) 1—3 cireiumar în Orăștie.

In fabrica de var din Orlat, să arde și expedază zilnic, în mare și mic, renumitul

VAR DE ORLAT

cel mai spornic var, liber de piatră și de zgură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

714 3—10

I. BANCUI, Orlat.

Barbierie nouă.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că mi-am deschis barbieria mea de prima clasă, cu desăvîrșire nou arangeată, provăzută cu arangementul cel mai modern, corăspunzător timpului de azi — în casele dlui M. G. Zobel.

Praxa mea cîștigată în străinătate timp îndelungat, mă pune în poziție a putea corăspunde și așteptărilor celor mai înaintate, — pentru ce rog onoratul public de tot spriginul său.

Orăștie, 5 Maiu 1910.

Cu distinsă stimă:

Grbin Zsiva, barbier

Licitațiune minuendă.

Pentru zidirea bisericii greco-cat. din Hătegel (cercul Hătegelului) conform planului și a proiectului de spese aprobat din partea Ordinariatului episcopesc din Lugoj, să va ținea licitațiune minuendă în 30 Maiu st. n. a. c., la 3 oare p. m. în cancelaria vicarială din Hătegel. Planul, proiectul de spese și condițiunile de licitație, să pot vedea în cancelaria subsemnatului în zilele 18—23 Maiu.

Hătegel, la 9 Maiu n. 1910.

Dr. Iacob Radu m. p.

(727) 1—1 Vicar gr.-cat.

Nr. 654/910.

Licitațiune minuendă.

Comuna politică Strugari dă prin licitațiune publică în interprimdere zidirea cancelariei notariale în 29 Maiu v. 1910 înainte, de amezai, la 9 ore. Prețul strigării 3060 coroane. Materialul brut care e înșirat în condițiunile de licitare, îl dă comuna. Vadiu 10% din prețul strigării. Oferte să pot așterne cel mult până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte să primesc în care pe lângă suma hotărâtă să fie și declarațiunea, că oferentele cunoaște condițiunile de licitare. Condițiunile de licitare să pot privi ori-cînd în orele oficiose în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 6 Maiu 1910.

(728) Primăria comunală: 1—3
Petrașcu m. p., Vlad George m. p.,
notar. (L. S) primar.

„Ardeleana“

instituit de credit și de economii, societate pe acții
FILIALA PETROȘENI

P. T. Să aduce la cunoștință publică, că „ARDELEANA“ instituit de credit și de economii din Orăștie, a deschis cu începutul anului curent o filială în Petroșeni, care să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă.

Special primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese de 5% și cari, conform stării casei, să pot ridica ori-și cînd, și

acordă tot felul de împrumuturi: pe obligațiuni, cambii și pe ipoteci, după care să plătesc interese de 7—8%.

Localitățile Filialei „Ardeleana“ în Petroșeni, sunt în fostele localități ale băncii „Jiana“ și oare de oficiu să țin în toată ziua — afară de Dumineci și sărbători — dela 8—12 a. m. 3—5 p. m.

Avînd în vedere că filiala „Ardeleana“ este singura bancă românească din Petroșeni, fondată anume pentru poporul nostru din acel ținut, rugăm pe toți cei interesați, ca în toate afacerile lor de bancă și peste tot în ori-ce afacere comercială ce ar avea, să ni-se adreseze cu toată încrederea, și semnăm

Petroșeni, în Februar 1910. (657) 10—30

„Ardeleana“

instituit de credit și de economii societate pe acții
filiala Petroșeni.

**Cei-ce doriți să fiți scutiți
de
pagubele în vite!**

Intrați sub scutul „Reuniunii proprietarilor de vite“ dela Orăștie (Szászváros), care asigură pe economii contra ori-cărei pagube în vite!

Precum s'a dat de știre prin foaia »Tovărășia«, această Reuniune a intrat în viață cu ziua de Dumineca Tomii! Și dela aceea zi încoace, plătește toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rînduială cu înscrierea și plata taxei!

Nu e greutate mare!

Cînd intri spui, cît ți-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăți nu ai de făcut, decît cînd la un ortac din cercul tău s'a întîmplat o pagubă în vitele asigurate!

Ca să poți asigura, te faci membru al Reuniunii, cumpărînd o »cuotă« (acție) de 4 cor. pentru fiecare 1000 de cor. asigurate; prețul cuotei îl plătești în 2 ani. La înscriere să cere numai 1 cor. din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii, își iau de fiecare 1000 cor., asigurate, cîte o cuotă, — care rămîne însă averea lor, și la ieșirea din Reuniune și-o capătă înapoi.

Incolo: la intrare dai 1 cor. taxă de primire și plătești ajutorul, cît ți-s vine pentru un caz de pagubă (de atîtea-ori 4 fil., cîte sute de cor. asigururi. Plătești adecă înainte o pagubă).

Azi toți membrii Reuniunii, ori-unde s'ar afla ei, sunt membrii întîiului grup (despărțămînt) cu scaunul în Orăștie. Precum asigurații vor spori mai mult, Reuniunea va împărți pe cei asigurați în cercuri, cari au în coprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numai cînd e pagubă în cercul lor. Numai la caz de epizootie (boală lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după îndemnul: „azi ție, m'ane mie!“ (726) 1—

Amănunte, tipărituri, îndrumări, cereți la cancelaria:

„Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie-Szászváros“

PENTRU ECONOMI!

Cel mai bun stropirea viilor, ba și a pomilor mijloc pentru:

să capătă la apotecarul

Cornel Demeter din Orăștie — Szászváros (lângă bisericile evang. reformate), și anume:

Peronospin-ul!

E mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea viilor, în contra peronosporiei (a „manei“ care uscă via).

E neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin în folosință „PERONOSPINUL“ decît piatra-vinătă!

Cu „Peronospinul“ stropind via, pui la 1 hectolitrul de apă praf de 50 fil., pe cînd piatra-vinătă trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind piatra-vinătă foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată capăta numai adevăratul „Peronospin“, fac și ușurarea aceea, că deja la comanda de 10 pachete, îl trimite francat.

Prin întrebuițarea „Peronospin“-ului, via va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată! Experința a devenit, că prin folosirea pietrii-vinete, nu să ajung aceste roduri, — poate pentru aceea, că piatra-vinătă verzește peste măsură frunzele și prin asta bea din puterea și sucii viței! Praful de stropit al meu, „Peronospin“-ul, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronospora (mană). Prețul unui pachet este 50 fil. „Peronospinul“ este deja de 7 ani în întrebuițare cu cea mai frumoasă izbîndă!

Folosul „Peronospinul“-ui s'a dovedit și la stropirea pomilor, mai ales a pomilor tineri, cruzi, pentru a-i scuti de feluritele musculițe și gînganii ce-i opăcesc în desvoltare!

Revinzătorii, comercianții, capătă răbat.

(725) 1—8

A să cere la: **CORNEL DEMETER,** apotecar în Orăștie-Szászváros.

FABIAN MOR, fabrică de sodă, limonadă, apă minerală, rală și depozit de bere în ORĂȘTIE

Am onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că am încredințat cu liferarea articlilor mei pe dl. **B. STELESCU**, care — la dorință — trimite la casă sodă și ape minerale, și **Bere în sticle umplute zilnic, sticla cu 26 fileri.**

Comanda pentru aceasta rog să se facă ori-și-cînd în prăvălia dlui **B. STELESCU**, din drumul țării (Casele Corvin).

2—6 Recomandindu-mă bunăvoinței onor. Fabian Mor.
(718) public consument, semnez cu stimă

Păpucărie de vînzare.

La subscrisul măestru pantofar din Orăștie, să află de vînzare cu preț foarte mic, un atelier de păpucărie complet, pentru 6 lucrători, — avînd pe lângă uneltele trebuincioase și două șatre bune și două lăzi pentru dus marfa la țiguri.

719 3—3 **Gyula József** Orăștie, Str. timarilor nr. 6.

ÎNVĂȚĂCEL.

În negustoria mixtă a subscrisului, să primește îndată un băiat din casă bună, ca **ÎNVĂȚĂCEL.**

Să știe socoti bine; — etate de 14—16 ani; — condițiuni bune.

712 3—3 **Romul Coțoiu,** comerciant în Baia-de-Criș Kőrösbánya (Hunyad m.)

VÎND vinuri ardelenesti:

afară din hotel, cu 30 cr. litrul. — Iar la cerere de cel puțin 60 litri dau cu preț dela 22 cruceri în sus!

HANS STEPHANI Hotel „Transilvania“ Orăștie.

(658) 10—10

Cine dorește călătorie bună și iute — de plăcere — în

6 zile la America

acela să ceară îndrumări românești dela

FALK și Comp.

(600) cancelarie românească 14—26 Hamburg, Raboisen 30.

O CARTE POSTALĂ

e destul ca să capeți gratis și franco o carte foarte interesantă. Cartea e o conferință științifică interesantă, ușor de înțeles, popular scrisă, vorbind de vindecarea electrică, a celor cari suferă: de slăbire generală de nervi, reumă, neuralgie, conturbări nervoase de mistuire, stări de răcoale, nesomn, dureri de cap, și ori-ce slăbire, — toți aceștia vor primi cartea ca un dar de preț. **Încă nici cînd n'a fost împărțită în Ungaria o carte prețioasă ca asta, gratis!** Dar vrem să aducem această jertfă pentru omenirea suferitoare, atrăgîndu-i luarea a-minte asupra vindecării cu electricitate! De aceea, tot cel-ce ne cere, capătă

GRATIS ȘI FRANCO

în cuvertă închisă, fără nici un obligămint, această carte interesantă! — Cereți-o dela

Inst. de ord. medical „ELECTRO-VITALIZER“ Budapesta, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.

Ore de ordinațiune: în zile comune dela 10—1 și dela 3—6, în Dumineci și sărbători dela 11—1.

Cupon pentru carte gratis! Tale-i și-l lipsește pe-o corespondență!

Inst. medical „Electro-Vitalizer“ Budapest, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.

Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre „Cura modernă electrică“, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele Comuna și posta



(647) 9—10

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“
SOCIETATE PE ACȚII

Primește depuneri spre fructificare cu $4\frac{1}{2}\%$ interese fără anunț, cu 5% pe lângă un anunț mai lung, iar peste 10.000 coroane cu $5\frac{1}{2}\%$.

Interesele după depuneri să capitalizează de 2-ori pe an și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie n.

Darea de interese o plătește institutul.

Depuneri și ridicări să pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu acoperire ipotecară, obligațiuni cu caventați, pe ipotecă, credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hîrtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între $6\frac{1}{2}\%$ — 8% fără nici o proviziune!

Direcțiunea.

(715) 3—10

AUREL OPREAN, depozit de articli de modă pentru domni și dame în Orăștie.

AVIZ!

Am onoare a aviza onor. public Român, că pentru sezonul de vară mi-am asortat prăvălia de modă numai cu marfă nouă și cea mai modernă, în alegere mare!

Zepfir de spălat garantat, mt. cu 25, 35 și 1'20 fl.

Delen „ „ „ „ „ 25 și 45 cruceri.

Pânză pentru toalete . . „ „ 60 și 90 „

Mătasă pentru toalete, în toate colorile moderne, precum: Luitzin, Messallin, Taffeti, Ottoman, Moire, Poupelin și Chantung.

☐ Stofe moderne în toate colorile! ☐

Mare alegere în umbrele, mănușt, decorațiuni, ciorapi, etc.

Albituri, cravate, mănuși și ciorapi pentru

☐ domni, în colori și forme moderne. ☐

In jur trimit, la cerere, mustre gratis și franco!

Rugindumă pentru binevoitorul sprigin, semnez

Cu toată stima

2—4

Aurel Oprean.

Tipografie! Librărie! Negustoriă de papir și recuizite de scris!
Tipografia „Aurora“ A. Todoran în Gherla — Szamosujvár

Ezecutează tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipărește: cărți de tot felul, acții, libele de depuneri și de plată, registre, anunțuri de căsătorie, funebre ș. a., placate, blanchete de tot soiul, contracte, conturi, papire de epistolă și cuverte cu firma pentru negustori și privați, bilete de viziuă, logodnă, etc. etc.

Editură de cărți populare, de rugăciuni ș. a., precum și tot soiul de cărți române și străine apărute ori-și-unde. Cărți, cari nu să află în depozit le cîștigă în preț original.

Ține depozit mare de tot soiul de papire, recuizite de scris și școlare, tipărituri oficiale, etc. — **Cereți cataloage!**

Icoane sfinte pictate pe plnză în farbe oleu de ori-ce mărime în cadre sau fără cadre!

Cataloage și compturi să trimit ori-și-cui gratis și franco. La comande de vestminte bisericesti — la cerere — să trimit și mustre de stoffe cu notarea prețurilor.

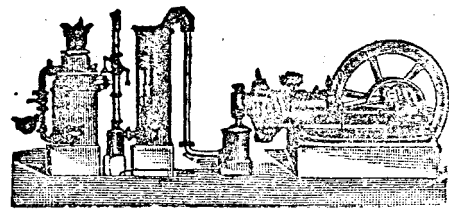
Toate comandele sunt a să adresa la

Adrese telegrafice: „Aurora“ Szamosujvár.

Tipografia „AURORA“

(705) 3—10 în GHERLA — Szamosujvár.

Josef Bumbala
în Frankstadt a/R (Mähren) ofere cu prețurile de fabrică, direct privaților cu rambursă: Pinză patentă, Covoare de pat, Șifonuri, Damast de mătasă, Teșetură de Rumburg și alți articli de țesătorie!
Mustre și catalog, franco. — Multe scri-sori de mulțumită. Lu-cră cu 300 războaie!
(649) 7—13



Recunoscute ca cele mai renumite mașini de imblătīt sunt cele dela Intreprinderea „HERCULES“ de motoare

Budapesta, V. Vácsı ut 30.

Garanță deplină! Să pot vedea ori-cind în lucrare la adresa de sus.

Tot acolo: Preliminar de spese pentru instalații de gaz sugativ: Puterea de cal pe oră cam $1\frac{1}{2}$ —2 fileri. Tulburări de funcțiune, eschise! — Catalog gratis! 694 6—10

Salonul modern de fotografie și pictură alui ADLER în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public, că mi-am prefăcut cu totul alelierul meu fotografic, conform celei mai noue direcțiuni în arta fotografică. Și anume l'am provăzut și cu o lampă electrică de 2000 de lumini, așa că pot fotografia și sara, atît în salon cît și afară, ca și ziua. Sunt adecă în poziție a satisface și celor mai gingașe așteptări în cea mai mare măsură.

La chemare, merg și în provincia pentru fotografiat, — și după orice chip ce mi-se trimite, pregătesc fotografii în ori-ce mărime și în ori-ce execuție.

Recomandîndu-mă binevoitoareii sprijiniri a onoratului public, semnez

cu multă stimă

Fotograf ADLER.

Mare colecție de ilustrate cu vederi de port și peisage din comitatul Hunedoarei. — Negustorilor rabat.

(729) 1—1

Mare alegere de chipuri de port și de vederi (peisage) din comitatul Hunedoarei.